



De sententie van den keyser, beroerende t'stapel-recht der stede van Dordrecht, met de verclaringhe daer op ghevolght

<https://hdl.handle.net/1874/8932>

De Sententie van
de Keyser/ beroerende t' Sta-
pel-recht der stede van Dordrecht/
met de verclaringhe daer op
ghevolght.



Tot Dordrecht,
Op Pieter Verhagen/inde Drucke-
rye/byde Wynbrugge, 1612.



Copie.

K Aerte by der gratien
Gods / Goonſch Keyſer /
altijt vermeerder s' Rijck.
Coninck van Germanien / van Ca-
ſtilien / van Leon / van Grenadē / vā
Arragō / van Nabarre / van Napels /
van Sicilien / van Maſloque / van
Sardaine / van den Eplanden van
Judien / ende vaſten Lande van der
Zee Oceane / etc. Certſhertoghe
van Ooſtenrijck / Hertoge van Bour-
goingien / van Lotrijck / van Bra-
bant / vā Lembourg / vā Luxēburg /
ende van Geldre. Grave van Vlaē-
deren / van Artoys / van Bourgoing-
ien Paſſ-grave / ende van Bene-
gouwe / van Hollant / van Zeelandt /
van Ferrette / van Hagherault / van
Ramen / ende van Zutphen. Prince
van Zwaven / Marchgrave des
N. lighen Rijck. Heere van Brics-
landt /

landt/van Salinis/van Mechelen/
van der Stadt / Steden ende Lan-
den van Utrecht/ Overrijffel / ende
van Groeninghen. Ende Domi-
nateur in Afsjen en in Afsrijcke. Al-
len den genen die dese onse Letteren
sullen sien oft hoozen lesen/ Saluyt:
Doen te wetene / dat onse lieve ende
wel beminde / de Borghermesters
ende Regierders onser Steden van
Delft/Amsterdam/Rotterdā/ Gor-
chum/Schiedam/Almaer/Hoozu/
Enchuyfen/Edam/Sheertrupden-
berge/Bziel/Medemblyck/Monic-
kendam / Woerden/ ende Raerden/
midtsghaders de Regierders van on-
sen Dorpen van Worm/Duytgeest/
ende Acker sloodt/by heure Suppli-
cacie ons gepresenteert op den seften
dagh van Julio lestleden/ in dit jaer
Dusent vijf hondert ende veertich/
hebben ons te kennen ghegeven/ hoe
dat naer dispositie van ghemeynen
Rechte / ende inghebozen natuerlijc

De vrydom / eenen peggelijcken ghes-
wozloft is te hanteren mit alderley
negotiatie / allen Rivieren / Stroo-
men / Wateren / ende Havenen / als
wesende eenen peggelijcken gemeyn /
sonder bedwongen te zijn tot sekere
plaetsen met schepen ende goeden te
moeten arriveren / en deselve goeden
daer te verbodemen ende verstaep-
len / overmudts dat tselve een servijl
Recht wesen soude / contrarie der
voorse. natuerlijcke vrydomme: Dat
naervolghende die voorse. vrydom-
me ende doock exemptie / se Suppli-
canten altydts heure negotiatie ghes-
exerceert hebben halende deselve upt
den Landen van Guplick / Cleve /
Geldre / Brabant / Vlaenderen / en-
de elders / omme te brenghen lanckes
den Rijn / Mase / Leckie / ende andere
Rivieren in onsen Lande van Hol-
lant / sonder aen de Stede van Dord-
recht te houden eenighe Recht van
Sta.

Stapel. Ende al ist so dat de voorsz.
schreven van Dordrecht niet en be-
hoorden te soecken eenighe nieuwic-
heydt / contrarie heure voorsz. Vry-
dom / desen al niet teghen-staende /
t'heeft den selven belieft te verbolge-
ne ende te vercrighen / (so sy seggen)
van onsen Voorvoerder Graue vā
Hollandt / Zeelandt / ende Vrielandt /
eenighe ghepretendeerde Privilegi-
en / inhoudende / dat alle het goet dat
den Rijn / Rysel / Wase / Wacl / Leche
ende Meruwede neder roint / ofte op-
waerts vare wil / gehoude souden zyt
binnen Dordrecht Stapelrecht te
houdene / ende hebben die van Dord-
recht voorsz. ghepoocht / het voorsz.
ghepretendeerde subreptijs Octrop
ter executie te willen doen legghen /
aender Supplianten goeden en sche-
pen / soo dat sy t'selve hebben wijlen
Hertoge Melbrecht in Beperē / Gra-
ue van Hollandt / ons Voorsaet ver-
thoont / die den selvé van Dordrecht
A ij heeft

heeft doen roepen om de sake te ver-
antwoorden/ ende te verthoonen vā
heer pretens Recht vanden Stapel:
In welke sake / alsoo die van Doz-
drecht niet ghecompareert en zijn/ so
heeft de voorszreven Hertoghe Mel-
brecht met synen Raede/voorz eenighe
decisie / eerst ghevisiteert de Registe-
ren ende brieven van den selven van
Dozdrecht / mitsgaders het bescheet
van den Supplianten / en tselve int
langhe ghevisiteert zijnde/ heeft uyt
rechte wetenheyt / by advyse van sij-
nē Raede gewesen/ dat de Supplian-
ten en heuren Poorteren/ten ewigē
dagen/byz ende guyt wesen sullen vā
Stapele/en alle ongelde van diē/als
die de beste Byebē en outste waren
hebben/belovende sulcx dē Supplia-
ten inde voorsz. vyzheyt te stuyven en
te sterckē/doende also tvoorsz. subzēp
rijs Octroy te nieten/so dit alles vree-
der blycken mach by de voorsz. Sen-
tencie/welcke Sententie/by Hertoghe
Wil-

Willem in Beveren specialijc gecolts
firmeert is geweest. Ende dat hoe
wel die van Doordrecht by tijden van
Oorloge ende divisien/den Schepert
hebben willé dwingen tot heure ge-
pretendeerde Stapel/de Supplianten
ten daer af geadvertteert/hebbé daer
tegens niet Justicie wederstaén ge-
habt/ daer vā noch eenige Processen
hanghen ongedecideert/ ende sonder-
linghe tusschen de voorse. van Dor-
drecht/ende die van Rotterdam / en
dat die van Doordrecht van daghe te
dage poogé meer ende meer te overs-
ballen dé Supplianté/ willende niet
alleen dat de Schippers verstapelen
souden sehere soorte van Coopmans-
schappe/ die de vzeemde gewoonlijck
zijn te verstapelen/ maer oock t'gene
dat pernant tot sijns selfs behoef ge-
rocht heeft/ ende ooc Loot/ Kennip/
Case/ Hoepen/ Claphout/ alle Hout
daer de bijle of sage door geweest is/
Appelen/en diergelijcken/en hové al

desen/poogen hen die voorsz. vā Doz
drecht/alle dage meerder ende meer-
der Loon ende andere onkosten int
Stapelrecht op te stellen/mits welc-
ken de Cooplieden dickwijlen sehou-
wen onse Landen/ en vtrecken eeni-
ge Borgheren uyt de plecken daer de
Supplianten resideren/ tot anderen
plaetsen die byp zijn van den voorsz.
Stapelrechte. Ende dat noch arger
is/soo wanneer eenighe Schippers/
obermits ongebaerdē van gebangen
en heur Schepē en goeden benomē te
wordē/gedrōgē wordē tot Dozdrecht
aē te leggen/ om tyzetense recht van
Stapels te houdē/so wort der Coop-
liedē goet/uyt haer eygen oft andere
goede en dichte Schepē vboodemt/ in
ondichte Schepen/ den Schippers
van Dozdrecht toebehoordē. Dooz
d'welcke niet alleen heur goet verar-
gert en wort/maer ooc somtijdē ver-
drinckt/ met t'voorsz. ondichte schip/
en maeten de Coopliedē den Schip-
pers

pers van Doordrecht soo veel loon
gebē / alst henliedē beliest te epschē: en
bovē al desen / en willē deselve schip-
pers van Doordrecht / niet met den
Coopliden goet af varen / sonder te
vullen bezacht te zijne / hoe wel de
Coopmā overloon presenteert. Voos-
ghen oock de voorse. van Doordrecht
thoorse. pretens Stapelrecht te extē-
deren op de Schepen en goeden / die
op eē mijle / oft meer / der voorse. ste-
de van Doordrecht niet en ghenaken /
ende ooc die ter Soutzee inne comē /
willende ter maelstede vanden Sup-
plianten wesen / sonder de Stede van
Doordrecht te genakē / so dat / al wa-
re thoorse. pretens Privilegie vā Sta-
pelrecht by den voorse. vā Doordrecht
deughdelijcken vercreghen / ende op
den Supplianten onse goetwillighe
Ondersaten gheextendeert mochte
worden : Niet te min omme thoorse.
ongebruick / ende om d e groote twi-
stē ende onnime te schouwē / wel be-
voorse

hoorde den voorschreven van Dordrecht tytens Privilegie benomen en gerenocceert te zynne / tot voorderinghe van de Coopmanschappe / ende midtsdien ooc augmentacien van onsen Tholrecht. Versoekede daeromme de voorsz. Supplianten in effect / dat henlyuden ende anderen van onsen voorsz. Lande van Hollandt toeghelaten soude zyn / by / vranck / ende onbelet te moge vaten / nederwaerts ende opwaerts / deur de Riviere van den Rijn / Waal / Maese / Leche / Assel ende Merwede / sonder eenichsins gehouden te zyn om te verstayelen binne der voorsz. Stede van Dordrecht / achtervolgende der voorsz. Sententie van Hertoghe Melbrecht / ghegheven in den Jare xij c. dxy ende tnegentich / ende dat de voorsz. Sententie by ons soude gheconfirmereert zyn. Welcke Requeste ende Supplicatie / is by ons ghesonden gheweest / aen onsen lieven ende getrouwen / eersten
ende

ende anderen onsen Rade in Hollant:
Om partijen daer op ghehoort/ ons
rappoozt te doen. Ende dien ach-
tervolghende / hebben die van Doz-
drecht voorsz. gheantwoort vooz on-
sen voorsz. Rade in Hollant/ segghen-
de / dat de voorsz. Stadt van Doz-
drecht/ ond' anderē Privilegiē Dierē
is/ van een Privilegie/ haer verleent
en geoctropeert/ by wijle hogger me-
morie/ Jan/ Grave van Hollāt/ Zee-
lant en Vriesslant/ daer by hemlieden
een eeuwige en continuele Marct van
alle coopwarige goeden/ inde Mer-
wede ende Leche commende / ghe-
ghunt is / sonder wedersegghen van
pemanden/ ende is tselve verleent in
reimneratie van den weldaden ende
groote diensten heurē Princen bewe-
sen/ ende doch on den gemeynen ooz-
baer/ niet alleen van den ghemeynen
Coopman/ maer mede van den ghe-
meynē Lande/ als den text van tsel-
ve Privilegie claerlijck inhoud. In-
terdi-

hoorde den voorschreven van Dordrecht tytens Privilegie benomen en gerenoceert te zyn / tot voorderinghe van de Coopmanschappe / ende midtsdien ooc augmentacien van onsen Tholrecht. Versoekede daeromme de voorsz. Supplianten in effect / dat henlynden ende anderen van onsen voorsz. Lande van Hollandt toeghelaten soude zyn / vry / vranck / ende onbelet te moge varen / nederwaerts ende opwaerts / deur de Riviere van den Rijn / Waal / Maese / Lecke / Hessel ende Merwede / sonder eenichsins gehouden te zyn om te verstayelen binne der voorsz. Stede van Dordrecht / achtervolgende der voorsz. Sententie van Hertoghe Albrecht / ghegheven in den Jare xij c. dxy ende tnegentich / ende dat de voorsz. Sententie by ons soude gheconfirmeert zyn. Welcke Requeste ende Supplicatie / is by ons ghesonden gheweest / aen onsen lieven ende getrouwen / eersten
ende

ende anderen onsen Gade in Hollant
Om partyen daer op ghehoort / ons
rappoort te doen. Ende dien acht
tervolghende / hebben die van Doz
brecht voorsz. gheantwoort vooz on
sen voorsz. Gade in Hollant / segghen
de / dat de voorsz. Stadt van Doz
brecht / ond' anderē Privilegiē Dierc
is / van een Privilegie / haer verleent
en geotropeert / by wijle hogger me
morie / Jan / Grave van Hollat / Zee
lant en Driessant / daer by hem lieden
een eeuwige en continuele Marct van
alle coopwarige goeden / inde Mer
wede ende Lecke commende / ghe
ghunt is / sonder wedersegghen van
penanden / ende is tselve verleent in
remineratione van den weldaden ende
groote diensten heurē Princen bewe
sen / ende dock om den gemeynen doz
baer / niet alleen van den ghemeynen
Coopman / maer mede van den ghe
meynē Lande / als den text van tsel
ve Privilegie daerlijck inhoudt. In
terbi

terdicerende de Tollenaren vā Geer
blijt/ende Stremonde/ geen goeden
te laten passeren / sonder littepcken
uytter wissele van Doordrecht / daer
by bleke de selve goeden aldaer ghe-
rocht te wese/ dat uyt de concessie vā
de voorsz. Privilegie zijn ooc onse do-
mynen vermeerderd/ende sonderling
ge onse Tollen aldaer. Seggen noch
te hebben een andere Privilegie / ge-
gunt in den Jare rij^e. vier en beer-
tich / by wijlen Willem Grave van
Benegouwe/ van Hollant/ Zeelant/
en van Vriesslāt/daer by hemliede vā
leent wort/dat alle Coggen/ Evers/
ende Pulcken/ende alle Schepen die
met coopmans-goede gheladen zijn/
van der Zee commende inder Mase/
op commen sullen met heuren vollen
last/tot Doordrecht/ aldaer ontladen/
ende weder laden. In welke Privi-
legie ons voorszate bekend heeft/ tsel-
ve te wesen tot sijn profijt/ ende oorz-
baer voorz. tgemeyn lant/ ende ooc vā
onser

onfer voozst. Stede van Doordrecht/
daer mede men verstaen mach / dat
de voozst. Stapel / boven memorie
van alle menschen / profijtlijken en
oortbaerlijken geweest te hebben / en
van desen / wordt die van Doordrecht
niet alleen ghegunt d'executie / maer
gheboden ende bevolen den Bailliu
ende Kentmeester van Zutthollant /
doen wesende / ende toe-commende /
met alle wel ghebozen Luyden / Ste-
den en Gemeentē / dat sy lieden sonder
ander bevel te verachten / altoos
bereydt souden wesen / te helpen hou-
den / ende te doen houden / d'inhoudt
van der voozst. Privilegie / ende aen
der onwillighe goeden met der daet
te verhalen / de costen / schaden / en in-
teresten / die sy lieden / ende de Stadt
van Doordrecht upt sake van der on-
willichēdt ghehadt souden hebben.
Deselue Privilegie is ooc nadien ver-
breet ende geamplieert by wijle hoo-
gher memorie / Hertoch Willem van
Beyeren

dich hen daerna te reguleren/ en ach-
tervolgēde de voozsc. Privilegiē/ zyn
sp luyden van Dozrecht geweest in
posseffie van dien/ en dit van so langē
tijt/ dat mē ter contrarie by memorie
van menschen niet en gedenckt/ sulcx
als sp lieden noch zyn/ tegens alle de
voozsc. requiranten/ niemant uytge-
fondert. Segghen/ dat heure voozsc.
Privilegiē / by verscheydē vonnissen
ende executie / ten diverse schen tijden
geconfirmeert zyn/ so in onsen groo-
ten Raade/ als in ons Hof vā Hollāt/
en aengaēde de sentencie gegebē (so de
Suppliantē seggē) by wylē Hertoge
Helbrecht/ antwoordende/ seggen de
voozsc. van Dozrecht/ dese lve te we-
sen nul en van geender waerden/ ge-
merct dat sp luydē maer eens geroe-
pē en hardē geweest/ en dat diē dagh
beteekent was op eenen Sondagh/
ooc dat hem lieden van rechte wegen
niet geradē en was/ als doen te rōpa-
seren/ in de pzesencie van den voozsc.
Hers

Vertoge Melbzecht/ in wijs ongena-
de sp lupden ten aenbringē van heur
vpanden en quaetwillige warē/ sulcx
dat de plaetse daer sp gedaecht warē
vooz henlieden niet seker en was/ en
hadde ooc de voozsc. pretens Sente-
tie noyt effect ghesozteert/ want dier
niet tegenstaende/ hadden splieden al
toos gebleven in possessie en gebruyc
van dē voozsc. Stapel/ tgene dat veel
van den Supplianten wel wetende/
en kennende t recht toe te behoore de
voozsc. Stede van Dozdrecht/ hadde
ten diuerschen stonden heure beslotē
brieven geschreven aen die van Doz-
drecht/ begeerēde gracie vooz sommi-
ge personen en goedē vanden vooz-
schreven Stapelrecht: Concluderēde
de voozsc. vā Dozdrecht/ dat de Sup-
plianten souden verclaert worden in
heure versoeck en conclusie/ niet ont-
fanchbaer / en in gevalle van ontfanch-
baerheyt/ dat tselve versoeck hendup-
den soude ontfeyt zyn/ ende sp lupden
dact

daer af geabsolueert: daer op de Sup-
plianten gerepliceert hebben/ allige-
rende veel redenē ende motijvē/ per-
sisterende in heure voorsz. supplica-
tie/ en hangen de proceduerē voorsz.
so zijn geboecht metten Suppliantē/
de Borghmeesters en Regeerders vā
den steden van Shertogen-bosche/
Grave/ Ruymerwael/ Tholen/ ende
andere/ tenderende ten selvē sijne als
de Supplianten / employerende de
redenen ende middelen by den Sup-
plianten gealligeert/ ende noch ande-
re die sy luyden by gheschrijfte over-
ghegeven hebben: Ende naer dat wy
seker Commissarissen geordeneert
hadden / om Partijen vooz hem luy-
den te doen roepē / ende die te beree-
nighen/ waert doenlijck / soo zijn de
voorsz. zeben Partijen vooz hem ge-
compareert/ maer en hebbē niet con-
nen overcommen / ende daeromme
hebben wy by ons outboden en doen
comen alle de stucken aen beyde zij-
den

den ober ghegeven/ ende doock sekerre
Proces/ met informatie Ordinaris/
tusschen die van Rotterdam en Dordrecht /
dat hanghende was in onsen
voorsz. Rade van Holland/ ende heb-
ben alle de voorsz. stucken/ brieven en
beschept vande voorsz. Partijen/ wel
ende rijpelicke gedaen visiteren/ rap-
portereren/ ende in onse Rade neffens
ons wesende delibereren/ ende gecon-
siderereert dat te considerere stont. Wy
met rijpe deliberacie van rade / heb-
ben ghewesen/ enoc wijzen midts de-
sen onse Sentencie diffinitijf/ en voorz-
recht / den Supplianten ende ghe-
voeghdē niet ontfanckbaer/ noch ge-
fondeert in heure Requeste/ sijnen en
conclusien/ inder voegen ende manie-
ren so sy lieden die genomen hebben.
Verclaren ende ordonneren / dat de
voorsz. van Dordrecht sullē behoude
den Stapel en het recht van die/ ter
plaetsen/ tegens personen/ op de goe-
den/ en met sulche limitatien/ ordon-
nan-

nantiën/restruictiën/eñ modifficatie/
als wy dat verclaren eñ ordonneren
sullen. Eñ om daer toe te comen/ord-
onneren/dat de voorsz. Partijē heu-
ren gedeputeerden senden eñ schicken
sullē/ met sufficient bevel eñ instruc-
tie/binnen der plaetsen van den Wa-
ge opden vierden dagh van Novem-
berij naestcomende/ eñ aldaer te com-
parerē vooz Heere Geeraerd/ Heere
van Assendelf/ Ridderē/ eerste Raet/
presiderende in Holland/ eñ Ad. Dec-
ter du Breul/ Raet ordinarijs/ eñ on-
sen Advocaet Fiscael: Den welcken
wy committeren/ om in heuren han-
den te nemen / alle de stucken by den
Partijen opt voorsz. different ghes-
dient / deselve Partijen te hoozen op
de limitatiën/ ordonnantiën/restrinc-
tiën/ eñ modifficatiën vanden goeden
persoonen/ ende plaetsen boven ghe-
mentionert / ende op de abusfen eñ
inconvenientē die ter causen van den
voorsz. Stapel soudē mogen gebrus-

ren: Deselbe Partijen te vergelijckē/
en by houren consente de ordonnan-
tie by geschryfte te stellē/indient doē-
lijck is/indien niet / verbael van als
te maken/ende ons/ofte onse liebe en
feet beminde Suster/de Coninginne
Douagiere van Hongerijē/van Bo-
hemen/vāegente/etc. rapport te doē/
om alsdan sulckx te versiene/ dat elck
sal wten/hoe dat hy des aengaende/
hem sal moeten reguleren: met inhi-
matie/dat indien de voorsz. Partijen
komen ofte niet / met instructie/ ofte
sonder instructie/de voorsz. Commis-
sarissen sullen voorts procederen alst
behooren sal/ende sy behinden sullen
van doene. Ende hier mede doen wy
te nieten/allen de Proessen/tusschen
den voorsz. Partijen/ ofte eenige van
dien/als noch ongedesideert hangen-
de / ter causen van den voorschreuen
Stapel / so vooz onsen grootē Raede/
onse Raede in Hollāt/ als elders. Des
w. condē hebb. wy onse Segel hier
aen

aen doen hangen: Ghegheben in on-
ser Stadt van Brussel / den achtthien-
den dagh van October / int jaer ons
Heeren / Duyfendt vijf hondert ende
verrtich. Van onsen Keyserrijcke
t'xxj. Ende van onsen Gijcke van
Castillien / ende anderé t'xxv. Onder
stont gheschreven ende ghetepkent /
By den Keyser in synen Raede.
Verreycken.

Keerle by der Gratiën
Gods / Roomsche Keyser / al-
tijt vermeerder s' Gijck / Co-
ninck van Germanien / van Castil-
lien / van Leon / van Grenade / van
Arragō / van Navarre / van Napels /
van Cecilie / van Maillozque / van Sar-
daine / van de Eplandē van Indien
ende vasten Lande der Zee Oceane.
Eertshertoge van Oostérjck / Hertog-
ge van Bourgoingien / van Lotryck /
van Brabant / van Leimbourg / van
Luxembourg / ende van Helre Gra-
ve van

he van Vlaenderē/van Artoys/van
Bourgoingie Palsgrave/eñ van Be-
negouwe/van Hollant/vā Zeelant/
van Ferrette/van Haghenault/van
Ramen/ende van Zutphen. Prince
van Swabe/Marcgrave des heyls-
gen Rijcs. Heere van Brielant/van
Salinis / van Mechelen / van der
Stadt Steden eñ Landen van Wt-
recht/Overijssel/ende van Groenin-
ghen. Ende Dominateur in Asie/eñ
in Affrijcke. Allen den genē die desen
onsen Brief sullē siē/saluyt. Also wy
in de maendt van Octobri lestleden/
opt different gheresen tusschen den
Borgemeesters ende Aegeerders vā
onsen Steden van Delft / Amster-
dam/Rotterdam/Goerloo/Schie-
dam/Alckmaer/Hoorn/Enchuyssen/
Edam/S. Gertruydeberge/Briel/
Medemblijc/Monickendam/Woer-
den/Aerdē/eñ heure consortē Sup-
plianten ende heerschers/Borgemees-
ters ende Aegeerders van onse stede
van

vā Shertogenbossche/ Grabe/ Stey-
merwale/ Tholen/ ende andere hē-
lynden voeghende met den voorsz.
Supplianten ter eener zijde: En den
Borgemeesters/ Scheyenen/ en Ges-
geerders onser stede vā Doordrecht &
weerders ter ander zijde: Ter causen
en uyt oorsake van den Stapelrech-
te/ by de selver onser stede van Doz-
drecht ghepretendeert/ hebben onder
anderen by onse Sentencie diffinitij-
ve verclaert ende gheordonneert/ dat
de voorszeyden van Doordrecht sul-
len behouden den Stapel/ ende rech-
ten van dien/ ter plaetsen/ tegens de
personen/ op de goeden/ ende met
sulcke limytacien/ ordonnancien/ res-
strictien/ ende modifficacien/ als wy
dat verclaren en ordonneren souden.
Te dien eynde committerende onsen
lieuen en getrouwē Ridder/ en eerste
Raet presiderende in onse Raede van
Hollant/ Heer Gerit van Assendelft/
ende M. Pieter du Breul onse Raet

Wij

ordnē

Ordinaris/ en Advocaet fiscael in on-
sen grooten Raede te Mechelen / om
in heure handen te nemene alle de
stukke by de Partijen op tvoorshre-
ven different ghedient/ de selve Par-
tijen te hoorē op de limitacie/ ordon-
nantie / restrictie / ende modificatie
vanden goedē/ personen ende plaet-
sen/ boven ghemencioneert/ en op de
abusen ende inconvenienten die ter
cause vanden voorse. Stapel souden
mogen gebeuren/ deseive Partijen te
vergelijckene / en by heurlieden con-
sente de Ordonnantie by gheschrijfte
te stellene/ so verre doenlijc ware/ in-
gevalle niet/ van als vbael te makē/
en ons/ of onse seer lieve en beminde
Suster / de Coninginne Douagiere
van Hongrijen / van Bohemen/ etc.
voor ons Regente en Gouvernante
in onsen Landē van herwaerts over
rappoort te doen/ om voorts daer in-
ne geordonneert te wordē/ alsoot be-
hooren soude. Ende het zy dat onse
voorse.

voorsz. Commissarissen heure voorsz.
besoingne ende verbael/ door ordon-
nantien van onse voorsz. Suster de
Coninginne ghecommuniceert heb-
ben den Rupden van onsen Raede in
Hollandt/ dewelcke hen advijs op al-
schriftelick ghestelt ende byden voorsz.
schreven Commissarissen der selver
onser Suster/ met alle de stucken by
Partyen ghediendt overghesonden
hebben. Doen te wetene/ dat al tsel-
ve in onsen secreten Raede wel en int
langhe doorszien ende ghevisiteert/
ende gheconsidereert t'ghene des in
desen behoorde geconsidereert te we-
sen. Ende na dien onse voorsz. Su-
ster de Coninginne Regente/ vā als
rappoozt gedaen is geweest/ willen-
de ordene stellen opt stuck van den
Stapel onser voorsz. Stede van
Doordrecht: hebben by rijpen advijse
ende deliberatie der selver onser Su-
ster die Coninginne/ van den Ridde-
re van onser Ordene / ende de hoof-
den

den ende luyden van onsen Radē van
state/ Secreten en Finantiē/ neffens
haer wesende: Gheordonneert en ge-
statueert/ ordonneren en statuerē by
desen / de puncten en Artijculen hier
na volghende.

Iden eerste/ dat van nu voort
aen gehoudē sullē wordē voort
Stapelgoeden/ alle coopman-
schappē vā corē/ hart of weec/ Erwe-
ten/ Boonē/ Wickien en alle zaet/ dat
ter mate toebehoort/ Wijnen/ Weet/
Sout/ Hout/ Oest/ Calc/ Kolen/ mo-
lensteenē/ stael/ Yser/ schaelgiē/ Hop-
pe/ Harst en Rume/ en geen andere.

Dat alle Coopliedē comende van
bouē/ uytheemschē/ ofte onse Onder-
saten/ met eenige vāde voort. Coop-
manschappen in de Rivieren van de
Mer wede of Lecke/ varende neder-
waert/ gehoudē sullē wesen tot Doz-
drecht de selue Coopmanschappen te
ver-

ber stapelen/ te vercoopen/ te verbo-
deinen/ ende de Rechten hier na ver-
claert daer af te betalen.

Wel verstaende/ dat de steden ghe-
legghen op de Givieren boven de stadt
van Dordrecht/ sullen mogē coopen /
en doen outladen / in / of vooz heure
Haben/ alle Stapel-goden / neder-
waerts comende/ en lijdende vooz by
de voozsc. steden/ also vele als sy luy-
den behoefē sullē vooz tgebruyc van
de voozsc. stedē en inwoonders alleē-
lijck/ sonder deselue goeden te mogen
anderen luyden vercoopen/ verman-
ghelen ofte transporteren.

Wel verstaende oock/ dat Kerse/
Cricckē/ Persickē/ Puzinen/ Druy-
ben / ende dierghelijck weck Oest/
ghestorte Gunne/ ende Mout/ alleen-
lijcken sullen tot Dordrecht Merck
houden ofte blijven liggen een dagh-
getijde/ en dat gedaen/ sullē de Coop-
lieden sonder verbodemē daer mede
moghen reysen en vertrecken daert
hen

hen lieden goetduncken en geliebē sal
sonder pet te betalen. Maer worden
alsulcke Waeren binnen Dordrecht
vercocht / sullen daer af betaelt wor-
den de navolgende rechten.

Item/ dat onder t Stapelhout niet
begrepen en sal wesen Barnichout/
Houpen/ Specken/ Vellingē/ Wage-
nasschen/ het zo dat die de Sibiere vā
der Lecke of Merwede/ opwaerdtg
ofte nederwaerts gevoert worden.

Item/ van gelijkē en sal niet schul-
dich zijn te Dordstapelē/ alle hout dat
Doozters van Gorchum tot commo-
diteyt van den Inwoonders aldaer/
en van den ingesetenen tlandts van
Arckel verwercken sullen.

Item/ en onder tcoozen en sal niet
begrepen wesen/ het gewas/ gevallē
beneden Dianen/ of inden lande van
Heusden/ Altena/ en daer benedē/ dat
een Lant-man van sijn eygē gewas/
in sacken te Gorchum/ ofte in een vā
de ander steden ter Merct wil voerē/
sonder

sonder voorby Doordrecht te passerē/
al sonder fraude of argheleest.

Item/ dat rooze gewassen int lant
vā Arckel / dat binnen Gorchem ter
Mercht comt/ en daer geladen wort
op schepen van Gorchem / en toebe-
hoorende Doorters ofte inwoonders
van Gorchem voorse. willende pas-
serē voor by de stede van Doordrecht
westwaerts/ sal gehouden wesen een
nen dagh langhe Mercht te houden
binne der stede of Havene van Door-
drecht: En t' selve roozen ter vente te
stellene tot redelijcken prijse / na den
Marctganck/ en te betalē de rechten
van Makelerdijē/ en vandē Meters/
en indien dattet aldaer niet vercocht
en wort/ sal mogē passeren daert hē
belieben sal / sonder te verbodemen/
ofte volger te nemen/ mits brengen-
de certificatie/ en affirmerende t' selve
roozen te wesen vanden ghewas van
Arckel / en Doorters oft inwoon-
ders vā Gorchem toe te behoorene.

Wes

Verbiedende dē selvē van Gorzchum/
onder t' decree van desen / eenich coo-
ren buyten den lande van Arckel ge-
wassen/voor by de Stede van Dord-
recht te voeren sonder verstayelen/
opte verbeurte van tselue cozen ende
schip dat vercocht sal worden / d'een
helft tot onsen profijte / ende d'ander
helft tot profijt van d' stede vā Dord-
recht ende boven dien sullen de gene
die in sulcke fraude bevondē wordē/
ten eeuwigen dage gepriueert wese
van dese vryheyt. En om alle fraudē
te vhoedene/ sullē die vā Dordrecht
de schepē van Gorzchum met coze ge-
laden/mogen visiterē / om te besoe-
ken of daer onder geen ander Coop-
manschappen verborgen en zijn.

Itē dat alle Stapelgoeden/ coop-
manschappē wese/ comende vā bo-
vē te Dordrecht/ sullē aldaer vrecht
wordē/het zo t'eenemale/ of by par-
cheelen//so wel den genē van buyten
als van binnen der voorsz. stede.

De

De goeden comende uytten Noor-
den / als van Amsterdam ende daer
ontrent / door de stede vander Gou-
de inde Gubiere vander Pissele / neder-
waerts passerēde vooz by Rotterdam/
en sullen niet gehoude wesen te Dor-
drecht aē te vare / noch aldaer te ver-
stapelē / uyt genomē kauthout / tron-
hout en eyckē planckē / die gehouden
sullen wesen tot Dordrecht & Kocht /
verbodenit en verstaelt te wordene
gelijck ander stapelgoeden.

Des soo en sullen de Onderfaten
banden steden en dorpen van noort-
Hollant en Westvrieslandt: Amster-
lant / Waterlandt / ende ander steden
ende dorpen daer ontrent ghelegen /
gheen Gynsche Wijnen van boven
comende / slyten / noch vercoopen / ten
ze dat die selve Wijnē eerst tot Dor-
drecht te Stapel geweest hebben / op
de pene van confiscatie van dē vooz-
schreven Wijnen / ende daer en bovē
twee Carolus guldens van elke N-

me Dordrecht / t' applicerende de
voorschreven confiscatie / ende pen-
nen / een derdendeel tot onsen profij-
te / het tweede derdendeel ten profij-
te van onser voorschreven stede van
Dordrecht / ende t' derde derdendeel /
tot profijte vanden Officier / van der
plecken aldaer de Wijnen gevonden
en geappreherdert sullé worden / die
d' executie doen sal.

Item / inghelijc alle Coopman-
schappen Stapelgoeden / comende
van beneden deur Bernissi / willende
wesé te Schiedam / Delfshavé / Rot-
terdā / oft opwaerts deur d' Havel / ter
Goude / of passerende door der selver
Stede van der Goude / en sullen niet
ghehouden zijn te Dordrecht aen te
varen / noch te verstayelen.

Wel verstaende / dat alle Stapel-
goeden / comende door d' Havel in de
Merwede / en wilden passeren voor-
by de Stede van Dordrecht West-
maerts / en oock deselve goeden wil-
lende

lende de Lecke ofte Merwede op
waerts / sullē gehoudē wesen te Doz
drecht te verstaapelē / betalende de na
volgende Gerichten / en oock te verba
denen / dan sullen ongehouden wesen
verrocht te wordene.

Item / dat alle onse Onderlaten /
van herwaerts ober / sullen mogē op
waerts boeren tot heure maelstedē
achtalvē mudde Souts / oft daer on
der / sonder te Dozdrecht te verstaape
len / behoudelijc / datmē de selve acht
alve mudde Souts sal vercoopē met
ter cleynder matē bydē Oevere / sonder
dat te scheyen / ofte int gros te vcoo
pē / sonder argelist / en daer af certifi
catie te byngē als sy des vsocht sullē
wesē vāder stede vā Dozdrecht wegf.

Dat alle die ter Stapel comen tot
Dozdrecht / ende niet en weten tot
heuren gherieve te vercoopen / sullen
moghen tot heurē maelstedē keeren /
hebbende heure Goeden op heuren
boden / sonder pet te betalen / midts

Stapel aengaende/ eenighe clachten
sullen mogen comen / sullen die van-
den gerechte van Doordrecht daer af
de kennisse nemen / sonder de sake te
mogen renuoperen vooz de Dekens
vanden Schippers Gilde / oft vooz
eenighe andere Dekens / van wat
Gilde dattet zp.

En Schipper ontfangé hebben-
de eenige Coomanschappē te voer en/
sal gehouden wesen Oeyl te gaē met
dat eerste getijde/na dat hy gheladen
sal wesen by de gene die hem gehuere
heeft/sonder langher te moghen ver-
wachten/ten ware hy des belet wo-
de byde merckelijcke Windt ofte on-
weder: En indien sulcke Schippere
dies in gebreke bevondē wort/sal vā
elcke getijde dat hy vertoeft/verbeu-
ren ses Carolus guldenen / vooz de
een helft tot onsen profijte/en die an-
der helft / tot profijte vanden Offi-
cier / daer aen die executie versocht
sal worden / ende daer en boben/ sal
gehou-

ghehouden wesen den Coopman te betalen sijn schaden ende interessen.

Atem/een Schippere ontfanghen hebbende eenighe Coopmans goet/ by gewichte ofte by de mate/sal ghehouden wesen tselve over te leverē in sulcke ghewichte en mate/ als hy dat ontfangē sal hebbē: Behoudelijc/dat mē int overleverē aenschou nemē sal opde gewoonlijcke ladingie/ vallēde int verschieten vandē grepen/en sullen de Schippers van Doordrecht int overleveren mogē volstaē / daer andē Schippers mede mogen voldoen.

Die van Doordrecht sullen goede toeficht hebben op heure Officiers/ om den Coopman te gherieven/ent e in dien bevonden worde / dat eenich van dien / dies in ghebreke ware/ sulcx dat die Coopman ofte Schippere redene hadde omme te clagen/ sullen tselve straffen en corigeren/ by privatie vā Officien/ en by condenēnatie van schaden en interessen/en tot

dien eynde sullen ooc toeficht hebbē/
dat de Officiers in sulcken gerale ge-
steldt worden/ dat de Coopman ofte
Schipperere terstondt gherieft mach
werden.

Dat de Meters/ Telders / en an-
dere Officiers/ van de coopman ofte
schipperere niet meer en sullen mogen
erigeren/ noch oock nemen / dan den
taur hier na verclaert/ op peyne van
privatie van heure Officie/ als vozē/
en daer en boven arbitralijcken ghes-
corrigeert te worden.

En ten eynde dat de vreedde Coop-
man / ende oock onse Onderfaten/
niet gheexactioneert en worden met
onbehoorlijcken imposten ofte ar-
beyts loon/so sullen die voorszreben
van Doordrecht vooz trecht vāt ver-
stapelē dat Erijs/ofte Makelaerdie
geheeten wort/en heure Officiers/ vā
dē goede die tē stapel come/ontfangē
als hier naer volcht ende niet meer.

Gerst vā Terwe/ Gaepsaet/ Cool-
saet/

saet/ Erweten / blaewwe ende witte
comende van boben / ende niet van
westen/van elc hoet twee stupbers.

Van Rogge/ Masteluyt/ oft Rog-
ghemeel/ van de dype hoedt iij. stup-
bers/ende van min naer advenant.

Van Garste/ Spelte/ boone/ graut
Erwete/ Wieken/ Bouweypt / Lijn-
saet/ Mout/ ofte Kennipsaet/ van elc
hoet eenen stupber.

Item van de Haber / van de dype
hoet/ twee stupbers.

Welcke Erviseu betael sullen wor-
den by den Coopere en Vercoopere/
elck half ende half.

So wanneer eenige bande boorse.
goede/ binne der stede van Dorrecht
andermael vroecht sullen wordē/ so sal
de cooper gehoude wesen/ tselwe recht
te betalen/ende de vercooper sal by
zijn.

En van den boorseheben goeden/
comende van Westen / als van Ant-
werpen/ Seelant/ Vlaenderen/ of van

elders / sal betaelt worden als hier na
volghe.

Vā Terwe / Rogge / Raepzaet / cool
zaet / Lynzaet / Erwteten / blauwe en
witte / van t'Hoet eenen stupber.

Vā Gerste / Mout / spelte / kennep-
zaet / grauwe Erwteten / boone / haver
ende ander specie van Granen / van
t'Hoet eenen Halven stupber.

De Meeters ende Arbeydts-luy-
den sullen ontfanghen als hier naes
volghe.

Item / van Terwe / Rogge-meel /
Raep-zaet / Kennep-zaet / Lijn-zaet /
Cool-zaet / Spelte / Garste Mout / vā
elck hoet een half blaucke / de eē helft
tot laste vanden Coopere / en die an-
der helft / tot laste van den Vercoo-
pere.

Van Boonen / Wicken / Erwteten /
van de dyse hoet twee stupbers / tot
laste als vozen.

Item van der Haverre / van t'hoet
een Oortken,

So wanneer de Tarwe/ Rogghe/
Rogghe-meel/ Raepzaet/ Coolzaedt/
Kennepzaedt/ Spelte/ Garste / ofte
Mout/ tot Doordrecht onvercocht op
ghelept wort/ ofte dattet onvercocht
van daer verboerdt wordt / sullen de
Meters vooz heur recht hebbé/ vooz
elck Hoet een oortken: Ten ware de
Schipper dat wederomme voerden
tot sijn Maelstede / dat houdende op
sijnen bodem/ in welken gheballe de
Meters daer niet af hebbé en sullen/
als vozen verclaert is.

Van 'tmeten van Erweten/ Boonⁿ
nen/ Wicken/ bouckweyt/ ofte Lijnⁿ
zaet/ dat opgelept ofte voert wort/
als vozen / van elck Hoedt een half
blanche.

Teen/ van meten vander Habere
die opgelept of verboert sal worden
als vozen/ vande dij hoet eenen hal-
ven stupper.

Die van Doordrecht sullen hebben

voor de koop van dype roede rijnfche
Wijnen/ en daer beneden / van elcke
Roede/ houdende thie doytfche Amē/
xxx. fuyvers/ die de Vercooper alleē
betalen fal.

Ende fo wat Wijnen in eenē koop
vercocht worden boven de dype floe-
den/ te weten/ boven de twee en verr-
tich Amēn Zabants/ daer af fal be-
taelt worden / vier en twintich fuy-
vers voor de floede/ tot lafte vanden
Coopere / en Vercoopere / half ende
half/ en daer en bobē den Erijsenaer
een felfche Wijns van twee fcoopen
na ouder ghewoonte.

Van een quartier wit Souts/ dat
tot Dordrecht te Stapel vercocht
wordt/ fal de Coopere betalen / voor
recht vande Erijs ofte Makelaer-
die/ een half blanche/ en de vercoope-
re een blanche.

Van vier quartier sweēs/ die ma-
kē vijf quartier Dordrechts/ die ver-
fapelt fullen worden/ fal betaelt wor-
den

den vooz elck quartier Doordrechts
n:ghen duwts.

Van tmetē / sullen de Herbeyders
hebben / tso dat tot Doordrecht ver-
tocht ende vermeten woxt / ofte niet /
van ele quartier eenen vraspenne.

Itē / van grof Sout / sal de Stade
vooz heure recht van Erijs / ende vā
makelerdie hebbe / van thondert ne-
ghen stupvers / ende de Meters / van
thondert acht stupvers.

Van elke kuppe Weets / sullen die
van Doordrecht vooz hen ontfangen /
twee blancken / tot laste vanden Coo-
pere ende vercoopere / half ende half.

De meters sullen hebben van ele-
ke cuppe Weets / tot laste als voren /
eenen stupuer / uytg: schepdē vā Weet
van Westen in balē commende / daer
en salmen niet af betalen.

Vā alle Wesels hout / ghetinnert
ofte ongetinnert / epcken plancken /
ende and Wesels hout / dat ter Sta-
pel behoort / sullen die vā Doordrecht
genies

gemeten vandē pont groote ij. stup-
bers tot laſte vandē Coopere en ver-
coopere half ende half.

Item / de Arbejders ſullen hebbē
van t'ſijck / oft uyt den water thout
te ſchepe te doen / van elckē Rijn-gul-
den een blanche / en van tgene dat ſp
lupden ſullen ſchozten aen de ſchepere
ofte ſchuyten / ſullen ſp hebben vandē
Rijn-gulden eenen halven ſtupber.

Als eenich Houdt ſoo ſwaer ſal
zijn / dat de Arbejder met ſijn Takel
tſelbe niet ſchepē en mach / maer met
den Craen in de ſchepen gheſet moet
worden / ſoo ſal betaelt worden voor
t Craen-gelt en aerbejdē / van t pont
groote 4. ſtupbers. Indie de Coop-
man dat Hout van ondere begeert te
beſien / ende dat doet canten / omme
te wetē oft onder ſo goet is als bovē:
ſal van een ſtaendaerd betalen van
arbejden vijf ſtupbers / van een ſcha
ofte van een ſteenbalck / eenē ſtooter /
en van een Molentoebe / eenen hras-
penning

penninge/ en van alle ander Houdt na
advenant/ dwelck de Coopere alleen
betalen sal.

Van t' meten van planckē / sal van
t' duysent betaelt worden/ eenen stup
ver/ tot laste van de Cooper en Ver
cooper/ half en half/ en de reste vandē
aerhept dies aengaende/ sal een pege
lyck moghen besteden naer sijn goet
duncken.

Van Drachhout / t'zy nyten tozten
ofte langhen Bosch / salmen betalen
voor t'recht van den Erijsen of Ma
kelaerdije/ vā t' duysent / vijftiē stup
vers/ daer van de Vercooper diet vā
hoben afbrengt/ de thien stuivers/ en
de Coopers vijf stupvers betaelt sul
len/ en indien t'selbe Drachhout min
ghecocht wordt dan by den duysent/
daer af sal betaelt worden nae adve
nant.

Noch sal de vzeemde Coopmā die
t'voorschrevē Hout afbrengt/ tot on
derhoudnisse ende inakinge vander
placē

plactse daert voorszreven Hout in-
ne gebercht wort by tijden vā storm
ende onweder/betalen een vierēdeel
van een hout/ dwelc men noemt een
keperhout.

De gheswozen Kerbers / die dit
hout leveren/sullen hebben van elck
duysent Drachouts/thien stupers/
tot laste vanden vercoopere/ende in-
dient min is/naer advenant.

Indien de Coopliden die tvoor-
schrevenhout van boven af brengen
eenighe voordere bewaernisse begee-
rē te hebbē vāt voorszreven Drach-
hout/ mogen sy besteden aen den Ar-
hepders / omme toeficht tot haren
Houten te hebben / t sy / ofte sy der
Stadt eet gedaen hebben oft niet/ so
goeden coop als sy comen.

Vande Ludixsparren/cozte en lā-
ge/of Sommers / die tot Doordrecht
tot Balken gereduceert wordē / sul-
len de Coopere ende vercooper van
elcken Balck betalen een duyt.

Tot

Tot makinge vander plaetsē daer
thoudt inne ghebercht wordt / sal de
vzeemde Coopman betale van hon-
dert Balckē / een paepmentkē / dwilc
beloopt op die hondert / een thiende-
deel van eenen Balck.

Als de vzeemde coopmā sijn Balck-
ken vercocht sal hē lben / 100 sal hē
den gesworen leveraers betalen van
de hondert Balcken thien stupvers /
ende van minder ghetale naer adve-
nant.

Indien de vzeemde Coopman sijn
Hout niet en can vercoopen / ende be-
geert bewacrnisse vanden gheswozē
levraers / ende sijn Balcken ghesta-
pelt / ofte op malcauderē geset te hē-
bē / vooz storm ende onweder / sal be-
talen vooz elcken Balck een blankē
ten ware sp tot minderē prijs condē
accozderen. En sullen die van Dor-
drecht den Cooplieden niet Hout al-
daer comende / wijsē eē gerieffelijcke
ende bequame plaetsē / daer sē hēre
vooz

booyse. Hout bergen ende leggen mo-
ghen.

Alle Oest dat tot Doordrecht ter
Mercht comt/ als Appelen/ Beeren/
Pruinen/groen Okernoten/ en an-
der Oest/van waer tselve comt/ende
aldaer vercocht wort/sal betalen van
der Toune anderhalf penninc Doz-
drechts/daer van de Cooper betalen
sal/eenen halven penninc/en de Ver-
roopere eenen geheele penninck.

De booyse Kerfen / sullen betalen
waech-gheldt/ als die tot Doordrecht
vercocht worden/te wetene/ vā thon-
dert weghens een doyt/ tot laste van
den Coopere ende Verroopere / half
ende half.

De drooghe Noten die tot Doz-
drecht vercocht en vboodent sullen wor-
den/daer af sal betaelt wordē/van de
hondert duysendt/dwelck ghenoeint
wordt een groot hondert/twee stup-
pers/ende daer en boven der Kerche/
totter Fabrycque behoef/ eenen hal-
ven

ben stupber / al dwelche sal staen tot
laste vanden Vercoopere alleene.

Voort dat Telgelt vāde woorschre-
ven noten / salmen voort t' groot hon-
derdt betalen / vrye grooten / tot laste
vanden Coopere alleene.

Item van Smeekolen ofte Kalck /
sal de Stadt betaeldt worden / voort
t' recht vander Ercijse of Makelaer-
dijē / van elck Hoet eenen halvē vras-
penminck / die de Coopere betale sal /
ende de Meters voort heurē arbejts
loon / voort elck Hoet eenē halvē stup-
ber / die de Vercooper betalen sal.

Van Houdt-colen / ende Steenro-
len / en sal niet betaelt wordē / dan den
arbejdt.

Van Molensteene / salmen betalen
van tyont groote / vry stupbers / tot
profijte van der Stadt / tot laste van
den Cooper ende Vercooper / half eij
half.

Van Schalgien / vā Couberdack /
eij dat daer aen cleeft / salmen betalen

vant pont groote/dyze stuybers/ tot
laste vanden Coopere ende Vercoo-
pere/half ende half. En aengaende
het Telgeldt sal betaelt worden van
t' duysent eenen stuyber tot laste als
vozen/en mitsdien sullen de Telders
doek ghehouden wesen die Schalien
tschepe te leveren indien dat versocht
wort.

Van Iser ofte Stael dat tot Doz-
dyecht ter Wage tomt/ salmen beta-
len van thondert weghens een oort/
tot laste vanden Coopere en vercoo-
pere half/ ende half.

Wander Hoppe vant hondert pont
wegens sal betaelt worden eenē stuy-
ber/by den genen die de selve Hoppe
bercoopt.

Vā Gunne/die tot Dozdyecht ver-
rocht sal worden/ en sal niet betaelt
worden/dan tinere-gelt.

Item/vā Harst vant hondert we-
gens een oort/tot laste vanden Co-
oper ende Vercooper/half ende half.

Ende

Ende omme dit onberbrehelicken
te onderhouden/ ende te doe soztere
effect tot eeuwigen dagen: So sal de
Schout van Dordrecht (in tyt we-
sende) als ons Officier/ als Grave
van Holland/ tot allen tijden / als hy
dies by den Burgemeesterē van we-
gen der Stadt vā Dordrecht versocht
sal zyn/ ijn Dienaers oft ander uyt-
leggers mogen senden en houden op
eenige van de voorschrevē Libieren/
omni: den genen die tegens dese Or-
donnantien doen of attentere sullen/
Of daer tegens gedaen oft geattem-
teert hadden/ acn te mogen halē met
heure Schepen ende goeden/ ende die
binnen d' stede vā Dordrecht te doen
brengē/ omme aldaer ter Justitie ge-
stelt/ van heure delicten en mesusen/
punitie en correctie ghedaen te wor-
dene. Te wetene/ booz de eerste ver-
se/ dat die tegens dese Ordonnantien
bebonden sullen worden ghedaen te
hebben/ eerst ende al vozen gehouden

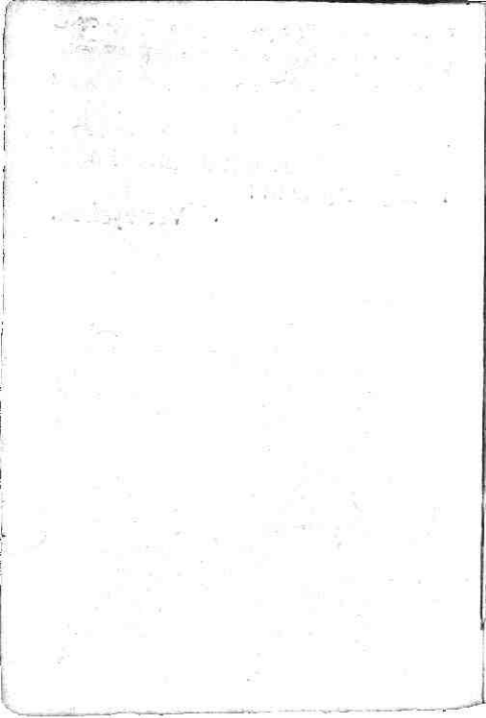
kullen wesen op te legghene ende te
betalene / boven trecht vant versta-
pelen / de costen vanden Schout ende
zijnen dienars gedaen / omme hem-
lypden aen te halen / en daer en bobē /
noch by den voorschreven Gerechte
gherondenmeerdte te wordene in de
boete van tsestich Karolus guldens /
by den voorschreven Schout te ver-
halene aen voorschreven Schip / en
sock aen de Coopmanschap : Stapel
goeden daer inne wesende. En vooz
de tweede repse / op pepne (bobē recht
vant verstapelen) inde voorsz. oncostē
ende verbeurte vā hondert en twin-
tich Karolus guldens / te verhalen
als vozen. Ende vooz de derde repse
op pepne van confiscatie van t Schip
en goet. En so dichte en nactichmael /
als nae de derde repse een Schipper
ofte Coopman hevonden ende ghe-
couwinceert sal worden / teghens het
inhouden van desen ghedaen te heb-
ben / sal daer aen tot elcke repse
ver-

derē/ so sullē die vā Doordrecht schul-
dich zijn dese ordonnācie te doē schrij-
ven in een Taffereel/ ofte bert/ ende
tselbe hangen binnen der poorte van
den grootē thoofde der voorsz. stede/
ende tselbe Taffereel te doen onder-
houden tot allen tijden / aldaer ghe-
schreubē sullen wesen d'Artickelē van
deser Ordonnācie / ende desghelijc
een ander Taffereel opt Stadthuyse
aldaer.

Reseruerende niet min aen ons en
onsen nacomelingē Grave van Hol-
landt/ d'interpretacie en verclaringhe
van de duysternisse die namaels sou-
de mogen gebeuren by verloopē van
stroome/ by vanderinge vandē Coop-
manschappē ofte andersins / by wat
manieren dat wesen mochte. En te
mogē meerderen en minderen na de
gelegentheyt van dē tijt en exigencie
van onse saken. Des t'ozonden heb-
ben wy onsen Zeghel hier aen doen
hanghen ; Ghegheben in onse stadt
van

van Brusssele den iij. dagh in Ju-
nio/ int Jaer ons Heeren M. D. xij.
Van onsen Keyserijcke / t' xxij : Ende
van onse Rijcken van Spaengien en
anderen / t' xxvi. Onder stont geschre-
ven : Byden Keyser in synen Bade /
ende ghetepkent :

Verreycken.



Accoort over comen / gheaccoordeert / en gesloten / tusschen de Stadt van Doz drecht en de Stadt van Gorcum / aengaende die Stapel int Jaer ons Heeren M. D. xij.

Alsoo apparent was / dier
sche questien en processen te
rijzen tusschē de Burgemees
ter en Begeerders der Stadt vā Doz
drecht ter eender / en den Burgemees
teren en Begeerders der Stadt van
Gorcum ter ander zijden. Wten ver
stande en meyninghe van eenige Ar
ticulen in der ordonmantie van wege
der keiserlicher Majestejt gediul
geert en uptgegeven opt stuck vande
Stapele tot Dozdrecht / in Junio
M. D. xij. Iestleden. Die van Gor
cum voorsz. sustinerende dat by den
D u sestien

Besten Artijckel der selver Ordon-
nancie / henluyden gheoorloft ende
toeghelaten soude wesen van Hoor-
den ende Westen voor by der Stadt
Doordrecht tot Goornichem sond ver-
stapelen / Heoopen of verbodemen / te
mogé boeré allé manieré van houten
dat sy inder Stadt en in den lande van
Arckel soudien behoeven. Insgelijcx /
dat ons tlant van Arckel gementio-
neert indé achtsté artijckel die voorsz.
ordonnancie begrepé soude wese / die
Steden / Dorpen en Lande van Da-
lem / Syjck / Drecklom / Leer dā / As-
preten / Arckop / Dagesteyn / Duren / en
andere / als voortijts aend heerlijchz
en lande van Arckel behoort hebben /
Ends daer van gesneden en geschep-
dē wesende / dat oock upt crachte van
den negenthiendé Article der ordō-
nancie / haer schippers van Goornich
binné der Stadt Doordrecht soude mo-
gen aenemen alle vrachten / en met
den selvē vā daer varen op alle have-
nen

nen/sonder becroon vandē schippers
van Dordrecht/anders dan van haer
voorzadinge so werde zijt omē t'selve
loon doē wildē/ met meer ander dier
gelijke voorstellen. En die van Dor-
drecht ter contrariē/ete. So zijn desel-
ve Burgemeesterē ende Regeerders
van beydē steden voorsz. dooz tusschē
spzeken vā ons Pieter duBzul Raet
en Advocaet Fiscael vanden grooten
Raedt tot Mechelen / ende Gerardt
Aepmoy Raedt en Meester van sijne
Majestepts Rekeninge in Hollāt/ge-
trede in vrientlicher communicatiē/
ende naer lange en diversche propoo-
sten/disputacien/vertreckinge en de-
liberatiē / ooc eyntlijcken in vrient-
schappen overcomen/gefloten en
geaccoordeert inder manieren
hier naet volghende.

Erst

Erst dat die van Gozchum alle
 haer Haber/Tarwe/boonē/Er-
 weten / ende Gharste van haer selfs
 gewasse/en andere die tot Gozchum
 in sacken of schuyten ter mercht ghe-
 bracht/en by henluyden ghetocht sal
 werden (sonder eenichsing te roeren
 die stapelgoedē van boden comende)
 in haer selfs of harer medepoorteren
 schepen sullen mogē laden/en op den
 selven bodem voozby de stadt Goz-
 drecht voerē/sonder schepen of ver-
 bodemen/ mids brengende certifica-
 tie van der menichten die spluyden
 gheladen sullen hebben.

En dat die selve granē tot Gozchum
 als vozē/ in schuytē of sackē ter merct
 gecomen ende getocht zyn gheweest/
 of van haerselfs gewasse is/betalēde
 vāde by hoet Gozchums/so vooz ma-
 kelaer die totter stat Gozdrechts be-
 hoef/als van meertgelde/tesamen by
 brog

grootē blaemis/sonder meer: En̄ ne-
mende eenen volger/ schip of schuyte
van Doordrecht wesende/ hebbende eē
schip niet wzaeckbaer/ en̄ groot naer-
dē epsch bande quātiteyt van dē gra-
nen/ die die van Gorcum geladē sullē
hebben. Welverstaende/ dat deselue
Volgere gehouden sal wesen ober te
nemen en̄ te ladē in sijn schip / tſy tot
Doordrecht ofte onderwegen/ so veel
als dē schipper of Coopmā believen
sal of van doen sal hebben. Ende ten
eynde dat geen gebreck valle aen den
Volghers/ sullen de Vergeerders van
Doordrecht daer toe stellē sulcke pep-
nen als henlyden in der tyt nootlyc
sal duncken.

III.

En̄ alle ander granen/ hier boven
niet gespecificeert/ sullē die van Gor-
cum gehoudē wese tot Doordrecht te
verstapelē/ vercoopen/ v bodemen/ en̄
alle rechten van dien te betalen: Ten
ware dat sy in haer eygen oft mede-
pooz

poorteren schepē geladen hadden eenich kempsaet/moftertsaet/of boecwepdt tot eenen laste en daer onder. Indien geballe sal de Burgemeester der Stadt Dordrecht henlypde tselve boorby late voere/mits hem aēsprekende en oorlof biddende sonder vercoopē of verbodemen/mits betalen de half makelaerdije/ende tmeetsgelt als vozen/sonder meer.

III III.

Item sullen oock in haer selfs oft medepoortere schepē van Westē mogen halen / ende sonder vercoopen of verbodene/boorby Dordrecht voere alle maniere vā Soute/mits nemēde eenen volger als vozen/en betalende den ereijs of makelaerdije en tmeetsgelt daer toe staende/behouden en onthindert derseluer vā Gorcum haer bysheyt bande dijz. midden daer vā so ongehouden sullen wesen pet te geve/ so wel als die schepen meer souts geladē sullen hebbē als dat sy anders gheen

geen dan bij 3. mudden geladen heb-
ben/als inde Ordonnantie.

W.

Van gelijckē sullen sy vā Noorden
ende Westen mogen halen en voozby
Voozrecht tot Gozium voeren/ alle
Hout/ wageschot/ sparren en dierge-
lycke/ henduyden tot haren flete ende
vchoefsten dienende/sonder volger of
pet daer van te betalen: Maer geen
romhout/ canthout/ noch eyckē plā-
ken/dan midt nemende zenen volger
ende betalende alle rechten/naer vol-
ghende d'ordonnantie.

W I

Item sullen ooc in Goziumsche of
and vrede schepen voozby Voozrecht
mogen voeren/sonder Vroopen/ ver-
bodemen of verstapelē/ generalijcken
alle stapelgoeden die sy Westwaerts
en noortwaerts/als tot Antwerpen/
in Zeelant/tot Amstelredā/of elders
in dien quartier en gewesten sullen
coopen en tot Gozium willē brengen
omme

omme aldaer geseeten ende gedistri-
bueert te werden/mits betalende al-
leenlijck de helft van de makelaerdije
met dē meetgelde en waeghgelt daer
toe staende / en nemende eenen Vol-
ger /tsp schip of schuyte na de quanti-
teyt vanden goeden: Behoudelijc dat
de Coopman in persoone of by ghe-
schyfte onder sijn handteycken affir-
meren sal/dat tgoet hem toebehoort/
de quantiteyt van sijn ladinge/en dat
hy tselve goet nerges elders dan tot
Gozcum voeren sal: Ten waer noch
tans dat sy vande selve goeden meer
dan halve Last gheladen hadden/ in
welcken ghevalle sy gehouden sullen
wesen eenen Volgher te nemen/en te
betalen die volle Makelaerdije ende
ander rechten daer toe staende / naer
de ordonnantie.

W. J. J.

En of penant vā Gozum by hy
goet ongehouden te verstaepelē 5. of 6
sacken meels geladen hadde en 500.
gser

pers s sonder meer / comēde vā We-
ste rselve sal hy ooc vooz by de stad
Dozrecht tot Gozum mogē voerē
re sonder volger / verstapelē of ver-
coopē / mits betalēde alleēlic vā 500
pers tot behoef vande 6. gulde ee-
nen stupber / ende van de vij. sacken
meels eenē halven stupber / des als
hy by nacht passeren sullē dat mogē
geven den Tollenaer.

W 333.

Vā gelijckē sullē sy vooz by Doz-
recht / sond verstapelē verbodcme
vercoopē / of eenige impositie te be-
talen tot Gozum mogen brengen /
alle Westersche winnē die tot hare
lijtinge en noodruft behoefē sullē.

34

Itē als die van Gozum geladen
sullē hebbē eē knye Claphouts / met
een dupsent bodems of vijftich stue-
rabbē en daer onder / sonder eenich
and Stapelgoet / rselve sullē sy ooc
voozbi Dozrecht mogē voerē sond

Vercoopen/verstapelen/ verbodemē/
of eenighe oncost / nits alleenlic den
Burgemeester aensprekende en oorz-
lof biddēde. Maer niet daer over son-
der oorzlof of consent vanden Burge-
meester te hebben. En als sy dat niet
sander stapel goeden geladē hebben/
sullen gehouden wesen te nemen eenē
volger naer d'ordomantie.

¶.

Als ooc die van Gozeum in twee
schepē niet meer Stapelgoets gehou-
den wesende eenen volger te nemen/
geladen sullen hebben/ dan een schip
van Doordrecht soude mogen voeren
teenemale/ So sullen sy moghen vol-
staen/nits nemende alleen eenē sulc-
ken volger voor beyde die schepen.

¶.

Vā gelijcken sullen sy voor by Doz-
drecht mogen voerē eenich cleyn ghe-
tal of menichte vā schoof hout hooch-
hout/schuppenhoudt/clompen/ ende
blaej palcken hout tot discretie vande

Burz

Burgemeester van Doordrecht/mits
betalēde behoorlycke impositie/indie
byder ordōnantie eenige daer toe ge-
stelt sijn.

¶ 33.

Insgelyck sullen sijn voorby Doordrecht
mogen voeren vij. vij. ic. of x.
tonnen Oests vanden Arckelsche ge-
wasse/ en dat tot Gorcum schuytē
ende sacken ter merre gebracht wert/
sonder verstackelen/verbodemen/ oft
vercoopen/mits alleenlic den Burge-
meester aensprekende en oozlof bid-
dende/of ten uysterstē n3 meer dā vij.
tonnē/maer dat tot discretie van den
Burgemeester mits betalēde tot pro-
fijte vander kercke/van elcker tonnē
xv. penningē volgende doordōnantie.

¶ 333.

Atem sullen ooc voorby Doordrecht
mogen voeren ende ongehouden zijn
van allē Stapelrechte en impositien/
tonnen/horben/lāns/Teenen en dier
gelycke specien van houtē.

Ende

Ende als tot Doordrecht geen schepe
 pē gebonden sullē wordē naer eysch e
 vandē laste of ladinge vandē Stapel
 goeden of dat niemant om redelicken
 loon volgen en wil/ so sal de Wozge-
 meester vā Doordrecht inder tijt daer
 inne voorszien/ Te weten mits tarre
 de tloorhanden Volger of den schip
 pers vā Gozum consenterēde te mo-
 gen voortbaren sonder Volgher oft
 verbodemen: Wel verstaende/ dat als
 dien van Gozum geozloeft sal wer-
 dē voort te vare sonder volger/ Sp
 alsdan betalē sullē dobbelt vā sulcker
 makelaerdpe als hy vorē in desen ac-
 toorde op elc partie of spetien vā goe-
 den ghestelt is.

¶ 10.

Ende hiermede sullē die van Goz-
 cum hem verdraghen ende te buyten
 gaen/ verdragen ende gaen te buyten
 mitsdesen/ de vyzheyt ende exemptiē
 die sp sustineren willē henluyden ges-

gheben te wesen by den seften/achtste
ende negentienden articulen van de
voorsz. ordonnantie.

¶ V J.

En dit al onvminidert die voorsz.
ordonnatie in allen anderen puncten
en articulen by accorde en appointe-
ment veradert weseude welke ordon-
nantie tusschen den selven van Doz-
drecht ende Gozium andere in hare
biguer ende crachte blyvensal. Ende
en sullen die van Gozium gheen fa-
vur doen pemande wie hy sy/onnie
die van Dordrecht in haren Stapel-
recht te defrauderé of vercozté/ noch
de voorsz. ordonnantie eenichsins te
brieken.

¶ V J J.

Item of tot eeniger tijt bevonden
ware dat eenich Coopman of schipper
dit voorsz. accorde ende appointement
gebroken of daer jegens gedaen had-
den/die sullé daer aē verbeuré die sel-
ve pepne begrepe in d' voorsz. ordon-
nantie

nantie/te wetē vooz de eerste reyse dz
pemanant bevondē sal wesen jegē ec-
nich punct vā desen accoorde of vāde
oz danantie gedaen te hebben/te beta-
len de sōme van 60. Carolus guldē
rens/ēn boven dien de costen vanden
Officier en sijnen dienaers te verha-
len aendē schepe en Stapelgoet daer
inne wesēde: de tweede reyse 120. Car-
olus guldē te verhalen als vozen
De derde reyse te verbeuren tgeheel
schip en Stapelgoedē daer inne we-
sende/als boven/en onbermindert de
voorz. costen vanden Schout ende sij-
nen dienaren. Ende voozts so dic en
menich werbē als na de derde reyse
tē schipper of Coopman bevondē en
gecomunicert sal werdē jegē tinhou-
dē van desen accoorde gedaē te hebbē
sal daer aē verbeuren elcke reyse sijn
schip en goet als vozē/welcke voorz.
boeten en confiscatien wesen sullē de
tē helft tot profijte vander Keysers lic-
ke Maesteyt/en dand helft tot prof-
fijt

sijt vander stadt Dordrecht. En sal
dat gewijsde by dien van Dordrecht
daer op in conformite van desen ac-
coorde gedaen executie hebbe / n3 te-
genstaende / oppositie oft appellatie en
sonder prejudicie van dien.

¶ V I I I.

Ende ten eynde dit voorsz. accoord
vast en gestadich blijven ten ewigē
dage sullen die voorsz. partijen te
samen daer op aē de Keyserliche Ma-
jesteyt volghen ratificatie en appro-
batione en heyluyden elc bysonder tot
onderhout van den selven laten con-
denneren.

¶ I I I.

Aldus overcomen / gheaccordeert /
ende ghesloten / oock mede by beyde
partijen gheaccepteert ende ghelau-
deert binnen der Stadt Dordrecht /
Ende tot kennisse van allē desen hier
van ghemaecht twee Charteren van
woorde te woorde alleens luydende
by ons Pieter du Byul Raedt ende
Advoca

Advocaet. Fiscael / en Geraert Key-
nop / meester vande Rekeninghe voorsz.
sept / onderteekent. Ende met beyde
die voorsz. Steden van Dordrechts
ende Gorcum groote zeghelen beze-
gelt opten xxij. dagh van Notember
S. Cecilien-dagh / int Jaer ons Hee-
ren / M. D. ende XLII.

• I N I S.

Copijē van

de uyt-sprake / ghedaen
tusschen den Borgemeesters/
Schepenen/ ende Raedt der Stede
van Schoonhoven/ so sy procederen
Suppliantē ter eere/ en d' Schout
Borgemeester/ Schepenen/ ende
Raeden der stede van Doz-
vrecht/ Supplieerde ter
andere zijden.

Ghesien ende rijpelyck ober-
ghelesen / by den Heere van
Bevere/ Ridderē bandē gul-
den Vlies/ Gouverneur van Hollāt/
Zeelant/ Vrieslandt. Admirael van
der Zee. Heere Viglius van Zwij-
hem/ Ridder/ President van den se-
creten Raede/ en Philips Nigri/ Ca-
rellter van der boorz. Orde van den
gulden Vlies/ alle de stucken en inu-
C u nimen

nimenten overgelevert by de Boz-
gemeesters/ Schepenen en Raet der
Stede van Schoonhoven. Interbe-
wielende vooz Jan Adriaensz. Go-
bert Ebertsz. Adriaen Claesz. ende
andere Doorters van Schoonho-
ven/ Supplianten ter eenre zijden/
en de Schout/ Bozgemeester/ Sche-
penen/ en Raet der Stede vā Doz-
drecht. Applieerde ter andere zijde.
Aengaende sekere geschillen en dif-
ferenten tusschen de voorsz. partijē
uytstaende/ roerende het recht van
den Stapele / die van Dordrecht
voortijts aenghewesen. De voorsz.
Heeren naervolgende de submissie
op henlieden gedaen/ seggen en uyt-
spreken als hier na volgt.

3.

TEn eersten dat de Limiten van
die van Schoonhoven/ suppli-
anten/ de welke inden vonnisse vā
den Jare Ebc. xlvij. den ij. vande
Maent Decembrys. Maer hen er-
ten

tendeerden tot Topfick een Meyde/
verbreedt sullé worden totten Doz-
pen van der Capellen/ en Leximon-
de toe inclusive.

III.

Item/indien yemant van Schoon-
hoven bevonden ware / den Sta-
pel van Doordrecht hier naermaels
gestraudeert te hebbé bobé de vzeuc-
ke dien hy betalen sal/naervolgen-
de d'Ordonnantie ende vonnisse
voorsz. sulche fraudateur oft bedrie-
ger sal oock by die van Schoonhové
gestraft zyn/andere ten exenple.

IIII.

Item/wat Stapel-goederen van
Westen/by die van Schoonhové ge-
bracht sal zyn/ tsh in Schoonhoufche
schepen ofte vzeende/ dat sal moeten
verstapelen/ en alle Rechten daer toe
staende betalen / sonder nochtans te
vertoopen/verbodemen ofte Volger
te nemen.

IIII.

Item

Item/de voorsz. van Schoonhobē
sullen mogen laden sonder versta-
pen eē half hondert Zouts/ Zeeusche
mate/inde plaetse vā acht halve mud-
de/en wat Zout sy meer ladē dat sul-
le: sy moeten verstackelen.

¶

Ende wat betaelt is van contrarie
den vonnisse voorsz. gedaen te hebbē
in dit stuck van die van Schoonhobē
dat sal betaelt blijven/ en alle proces-
sen daeromme geresen/ tusschen par-
thijen voorsz. zyn te niets gedaen.

¶

Itē/de Supplianten van Schoon-
hoven sullen ooc t'jaers mogen heb-
ben vijftich vaten Westersche Wij-
nen/mids aansprekende / om daer af
tot haeren wille te gebuyckē. Maer
indien sy meer brachten/dat sal Sta-
pele moeten houden.

¶

Wengaende de teyckenen van t'vry
goet/ dat die van Schoonhoven sul-
len

len moghen voeren sonder te versta-
pelen / die sullen sy moeten op haer-
huyder coste te Doordrecht brengen of
zeynden / ten ware nochtans dat sy
consenteren wilden / datter een goet
en eerlijck persoon te Crimpen by de
voorsz. pertjen gesaender hant gecor-
ren en gestelt ware / ten coste van den
suppliantē / welke persoon schuldich
soude zijn / den Eedt te doene die van
Doordrecht / van wel en te rechte de
voorsz. teekenenē tontfangen / en descl-
be tot Doordrecht over te zenden.

W I I I.

Item / aengaende Tstapelrecht en
Brecken / dat die van Doordrecht be-
geeren te hebben / van alle tgene dat
de Doorters ofte Inwoonders van
Schoonhoven gevoert hebben / sonde
te Doordrecht te verstaapelen / tseederde
de vonnissen vanden xvlij. Novēbris
xv c. xl. en den iij. Junij. xij. sonder-
linge / waer van bochticht gegeven
is geweest. Is gesept en vclært / dat
die

die van Dordrecht wel ghefondeert
zijn/om tgeheele Stapelrecht te Vla-
len vā Stapelgoet/dat Dirc Pietersz
in sijn schip ofte schuip/ en Jan van
Damm doen tertiijt toebehoorende/die
int Jaer xl. aengehaelt was/voorzby
Dordrecht gheboerd heeft sonder te
verstapelen: Maer nochtans sonder
Bzeuche oft amende.

¶

En voorts/aengaende alle andere
Stapel-rechten/bozchtichten/ ende
bruccken/die de voorsz. van Schoon-
hoven mochten schuldich zijn oft ver-
beurt hebben/ten profijte van die vā
Dordrecht tot den derden dagh De-
cēbris xv. c. xvij. Sy sullē eens vooz-
al de voorsz. van Dordrecht betalen/
de somme van ses hondert Karolus
guldes eens/tot xx. stupvers Vlaem-
sche munte den gulden/ hemliedē ab-
soluerende/ van het surplus van den
heessche/ dat die van Dordrecht/ aen-
gaen.

gaende dit Artijckel gedaen hebben.

¶.

Welverstaende nochtans dat die
voorsz. vonnissen vandē Jaren ¶¶.
¶¶¶. en xlvj. in alle andere heure
pointten en Artijckelen onverbreke-
lijcken/by de voorsz. partthijen onder-
houden wesen sullen / ende in heure
cracht en vigeur blijven/ uytgheson-
dert d'Articulen in desen uitspraakē
geroert en ghespecificceert/compense-
rende de Costen van beyde zijden in
dit defferent gedaen/om sekere merc-
kelijcke redenen ons daertoe poztē-
de. Ghedaen tot Bruyffel/onder de
voorsz. Heeren Handteekenen ende
Zegelen/ den laetsten dagh van No-
vembrijs/ Anno vyfthien hondert en
xlii. Onder de plooye stont geschre-
vē: M. de Bourgouigne/ Viglius van
Zwijchem/ P. Nigri. Ende bezegelt
met d'ij Zeghelen van rooden
Wassche/uythangende met
dobbhele steerten,